

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	52-654-01-85
Дата:	10 / 04 2026

ДО
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ОТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

15.38
P/

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДОЦОВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме законопроект за допълнение на Закона за насърчаване на заетостта, с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Илиана Николова,
Деница Савева
Звезда Караджева
Ганя Василева
Александра Бончева

ЗАКОН

за допълнение на Закона за насърчаване на заетостта

(обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм., бр. 54 и 120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18, 30, 33 и 48 от 2006 г., бр. 46 от 2007 г., бр. 26, 89 и 109 от 2008 г., бр. 10, 32, 41 и 74 от 2009 г., бр. 49, 59, 85 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 7 от 2012 г., бр. 15, 68 и 70 от 2013 г., бр. 54 и 61 от 2014 г., бр. 54, 79, 101 и 102 от 2015 г., бр. 33, 59 и 88 от 2016 г., бр. 97 и 103 от 2017 г., бр. 24 и 91 от 2018 г., бр. 17, 24 и 101 от 2019 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 41 от 2022 г., бр. 82 от 2023 г., бр. 25 от 2024 г. и бр. 26 от 2025 г.)

§ 1. В чл. 30а се правят следните допълнения:

а) в ал. 1 се създава т. 27:

„27. мярката по чл. 55е.“

б) в ал. 2 се създава т. 18:

„18. по т. 27 - на регистрирани безработни лица, включени в мярката.“

§ 2. В глава шеста се създава раздел VIIа с чл. 55е – 55к:

„Раздел VIIа

Мярка за насърчаване на краткотрайната сезонна заетост

Чл. 55е. (1) За насърчаване включването в краткотрайна сезонна заетост се прилага мярката по този раздел.

(2) В мярката могат да участват регистрирани безработни лица, насочени от дирекции „Бюро по труда“.

(3) Заетостта по мярката се осъществява чрез трудови правоотношения по чл. 114а от Кодекса на труда.

(4) Общата продължителност на участието на едно лице в мярката не може да надвишава 120 дни в рамките на една календарна година.

(5) Правото по ал. 2 се запазва, независимо от броя трудови правоотношения сключени от едно лице по чл. 114а от Кодекса на труда за срока по ал. 4.

Чл. 55ж. (1) На лицата по чл. 55е, ал. 2, се предоставя целева финансова подкрепа за действително отработените дни по чл. 114а от Кодекса на труда.

(2) Целевата финансова подкрепа по ал. 1 се изплаща ежемесечно от Агенцията по заетостта със средства за активна политика на пазара на труда въз основа на установените по реда на чл. 55з действително отработени дни.

(3) Размерът на целевата финансова подкрепа по ал.1 се определя ежегодно с Националния план за действие по заетостта.

(4) Целевата финансова подкрепа по ал. 1 не е част от трудовото възнаграждение, на лицата по чл. 55е, ал. 2.

(5) Не се изплаща целевата финансова подкрепа по ал. 1 за дни, за които е установено, че трудът не е бил действително положен или въз основа на проверка са установени неверни данни относно отработените дни.

Чл. 55з. (1) Действително отработените дни по чл. 55ж, ал. 1 се удостоверяват въз основа на данните, получени по реда на ал. 2.

(2) За целите на прилагането на мярката по чл. 55е, включително предоставянето, изплащането и контрола на целевата финансова подкрепа по чл. 55ж, ал. 1, Агенцията по заетостта получава и обменя данни за трудовите правоотношения по чл. 114а от Кодекса на труда и за действително отработените дни по тях по реда на чл. 7а, ал. 1 и 2.

(3) Данните по ал. 1 и 2 се използват за установяване правото на целева финансова подкрепа и нейния размер.

Чл. 55и. Участието в мярката се прекратява:

1. при достигане на срока по чл. 55е, ал. 4;
2. по заявление на лицето по чл. 55е, ал. 2;
3. при отпадане на условията за участие.

Чл. 55к. (1) Контролът по предоставянето и изплащането на целевата финансова подкрепа се осъществява от Агенцията по заетостта.

(2) Целевата финансова подкрепа по чл. 55ж, ал. 1 се отпуска или отказва със заповед на директора на дирекция „Бюро по труда“ при условия и по ред, определени в правилника за прилагане на закона.

(3) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(4) Условията, сроковете и производството по предоставяне, отказване, изплащане и възстановяване на целевата финансова подкрепа по чл. 55ж, ал. 1, удостоверяването на действително отработените дни и осъществяването на контрола се определят в правилника за прилагане на закона.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г.; изм., бр. 52 от 2007 г., бр. 64 и 113 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 25, 32, 35, 41, 82, 95 и 99 от 2009 г., бр. 16, 49, 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г., бр. 40, 81 и 94 от 2012 г., бр. 23, 66, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 53, 98, 105 и 107 от 2014 г., бр. 12, 22, 61, 79 и 95 от 2015 г., бр. 32, 74, 75, 97 и 98 от 2016 г., бр. 58, 63 и 97 от 2017 г., бр. 15, 98, 102 и 105 от 2018 г., бр. 24, 79, 96 и 101 от 2019 г., бр. 14, 18, 28, 38, 60 и 104 от 2020 г., бр. 14 от 2021 г., бр. 14, 17, 52, 100 и 102 от 2022 г., бр. 102 и 106 от 2023 г., бр. 70 от 2024 г., бр. 26, 54, 97 и 113 от 2025 г. и бр. 30 от 2026 г.) в чл. 13, ал. 1 се създава т. 30:

„30. средствата от целевата финансова подкрепа по чл. 55ж от Закона за насърчаване на заетостта.“

§ 4. В Закона за социално подпомагане (обн., ДВ, бр. 56 от 1998 г.; изм., бр. 45 и 120 от 2002 г., бр. 18, 30 и 105 от 2006 г., бр. 52 и 59 от 2007 г., бр. 58 от 2008 г., бр. 14, 41 и 74 от 2009 г., бр. 15 от 2010 г., бр. 9 и 51 от 2011 г., бр. 32 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 8 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 7, 17, 77, 91 и 105 от 2018 г., бр. 24, 35 и 101 от 2019 г., бр. 71 от 2020 г., бр. 102 от 2022 г., бр. 84 и 106 от 2023 г. и бр. 16, 30 и 51 от 2026 г.) в правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 12:

а) създава се нова ал. 4:

„(4) При определяне на дохода по ал. 2 не се включва целевата финансова подкрепа по чл. 55ж от Закона за насърчаване на заетостта.“

б) досегашната ал. 4 става ал. 5.

2. В чл. 12а, ал. 1, т. 3 думите „чл. 12, ал. 4“ се заменят с „чл. 12, ал. 5“.

§ 5. Законът влиза в сила от 1 януари 2027 г.

ВНОСИТЕЛИ:

Илиана Именова,
Денница Савева,
Мелба Караванова,
Дана Василева,
Десислава Тихова

МОТИВИ

към Законопроект за **допълнение на Закона за**
насырчаване на заетостта

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта

През последните години българският пазар на труда се характеризира с устойчиво ниски нива на безработица и нарастващи затруднения на работодателите при осигуряването на работна сила в редица икономически дейности. Наред с това в определени региони на страната продължава да съществува неизползван трудов потенциал сред регистрираните безработни лица. Това налага развитието на нови инструменти на активната политика по заетостта, които да улесняват включването в трудова дейност и да подпомагат прехода от безработица към заетост.

Особено изразен е недостигът на работна сила в краткотрайните сезонни селскостопански дейности, за които е създаден специалният режим по чл. 114а от Кодекса на труда. Този режим позволява на работодателите от сектор „Растениевъдство“ да наемат работници за краткотрайна сезонна работа по опростен ред за дейности по обработка на насажденията и прибиране на реколтата от плодове, зеленчуци, розов цвят, лавандула и тютюн.

Спецификата на тези дейности се определя от тяхната пряка зависимост от климатичните условия и биологичните цикли на земеделското производство. Необходимостта от работна сила възниква интензивно в кратки времеви периоди, а невъзможността за своевременно осигуряване на достатъчен брой работници може да доведе до съществени икономически загуби, включително до неприбрана или компрометирана продукция.

Действащата нормативна уредба вече отчита особеностите на

краткотрайната сезонна заетост. Законодателят е предвидил възможност регистрираните безработни лица да работят по реда на чл. 114а от Кодекса на труда, без това да води до прекратяване на регистрацията им в дирекциите „Бюро по труда“. По този начин е признат специфичният характер на тази форма на заетост като инструмент за поддържане на трудова активност и връзка с пазара на труда.

Практиката показва, че въпреки съществуващите възможности значителна част от регистрираните безработни лица не приемат предложенията за краткотрайна сезонна работа. Основните причини са кратката продължителност на заетостта, непостоянният характер на доходите и липсата на достатъчен икономически стимул за включване в подобна трудова дейност.

Същевременно сезонната заетост представлява реална възможност за активиране на лица, които поради различни причини не могат трайно да се включат в пазара на труда, но са в състояние да полагат труд в определени периоди от годината. Включването им в законна трудова дейност допринася за поддържане на трудовите навици, придобиване на практически опит и улеснява последващото им преминаване към по-продължителна заетост.

Понастоящем Законът за насърчаване на заетостта не съдържа специализирана насърчителна мярка, насочена към използването на режима по чл. 114а от Кодекса на труда като инструмент на активната политика по заетостта. Това ограничава възможностите за по-пълно използване на неговия потенциал както за активиране на безработни лица, така и за посрещане на потребностите на работодателите от работна сила.

С предложения законопроект се създава нова мярка за насърчаване на краткотрайната сезонна заетост. В рамките на мярката на регистрираните безработни лица, насочени от дирекциите „Бюро по труда“ и включени в заетост по чл. 114а от Кодекса на труда, ще се предоставя целева финансова

подкрепа за действително отработените дни.

Предлаганият механизъм е насочен изцяло към работещото лице. Законопроектът не предвижда субсидиране на работодатели, компенсиране на разходите за трудови възнаграждения или други форми на финансова подкрепа за бизнеса. Целевата финансова подкрепа не е част от трудовото възнаграждение и не замества задълженията на работодателя по трудовото правоотношение. Публичният ресурс се използва единствено за създаване на допълнителен стимул за включване на регистрираните безработни лица в законна трудова дейност.

Създава се нормативна възможност ежегодно чрез Националния план за действие по заетостта да се определят финансовият ресурс, обхватът на мярката и размерът на целевата финансова подкрепа съобразно актуалното състояние на пазара на труда и възможностите на държавния бюджет.

2. Цели на предложените промени

Основната цел на законопроекта е да насърчи включването на регистрирани безработни лица в краткотрайна сезонна заетост по чл. 114а от Кодекса на труда чрез предоставяне на целева финансова подкрепа за действително отработените дни.

С приемането на законопроекта се цели:

- повишаване на трудовата активност на регистрираните безработни лица;
- създаване на допълнителен стимул за приемане на краткотрайна сезонна работа;
- подобряване на съответствието между търсенето и предлагането на работна сила при сезонните селскостопански дейности;
- ограничаване на предпоставките за недекларирана заетост;
- повишаване на доходите на участниците чрез съчетаване на доход от труд и целева финансова подкрепа;

- предотвратяване на продължителната безработица и социалното изключване;
- повишаване ефективността на активната политика на пазара на труда.

Предлаганата мярка се основава на принципа, че публичната подкрепа следва да насърчава реалната трудова активност и включването в пазара на труда.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на закона

За прилагането на закона ще бъдат необходими средства от държавния бюджет, предвидени за активна политика на пазара на труда.

Конкретният размер на необходимите средства ще се определя ежегодно чрез Националния план за действие по заетостта в зависимост от броя на включените лица, средната продължителност на участието им, определения размер на целевата финансова подкрепа, състоянието на пазара на труда и наличния финансов ресурс.

Законът създава нормативната рамка за прилагане на мярката, като ежегодното решение за нейното финансиране и параметрите ѝ остава в рамките на Националния план за действие по заетостта.

Очаква се част от необходимите средства да бъдат компенсирани чрез положителните икономически и фискални ефекти от увеличаването на официалната заетост, нарастването на приходите от данъци и осигурителни вноски, ограничаването на недекларираната заетост и намаляването на риска от продължителна безработица.

4. Очаквани резултати от прилагането на закона

Очаква се увеличаване на броя на регистрираните безработни лица, които приемат предложения за краткотрайна сезонна заетост по чл. 114а от Кодекса на труда.

Очаква се подобряване на възможностите на работодателите за осигуряване на необходимата работна сила в периодите на засилена сезонна

потребност.

Прилагането на мярката ще допринесе за по-пълно използване на наличния трудов потенциал в регионите с интензивно развитие на растениевъдството и ще съдейства за ограничаване на недекларираната заетост.

Очаква се също поддържане на трудовата активност на участниците, изграждане и съхраняване на трудови навици, придобиване на практически трудов опит и улесняване на последващото им включване в по-дългосрочна заетост.

Законопроектът създава допълнителен инструмент на активната политика по заетостта, който дава възможност държавата да реагира по-гъвкаво на специфичните потребности на пазара на труда и на сезонните потребности на селскостопанското производство.

5. Съответствие с правото на Европейския съюз

Законопроектът е в съответствие с принципите и на Европейския съюз в областта на заетостта, повишаването на икономическата активност, социалното включване и развитието на активните политики на пазара на труда.

Предлаганата мярка насърчава участието в заетост, активното поведение на пазара на труда и социалната интеграция чрез трудова дейност. Законопроектът не противоречи на действащото право на Европейския съюз и е съобразен с общите цели за повишаване на заетостта и ефективното използване на човешките ресурси.

ВНОСИТЕЛИ:

Илиана Жекова
Деница Савева
Мелба Вълчева Караманова
Рая Василева
Димитрина Бончева

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

към Законопроект за допълнение на Закона за насърчаване на заетостта

1. Основания за законодателната инициатива

Законопроектът има за цел създаването на нова насърчителна мярка за включване на регистрирани безработни лица в краткотрайна сезонна заетост по чл. 114а от Кодекса на труда чрез предоставяне на целева финансова подкрепа за действително отработените дни.

Необходимостта от законодателната инициатива произтича от съществуващия недостиг на работна сила при краткотрайните сезонни селскостопански дейности и от необходимостта от по-пълно използване на наличния трудов потенциал сред регистрираните безработни лица.

Специалният режим по чл. 114а от Кодекса на труда е предназначен за дейности в растениевъдството, при които потребността от работна сила възниква интензивно в кратки периоди от време и е пряко зависима от климатичните условия и биологичните цикли на производството. Недостигът на работници в тези периоди може да доведе до значителни икономически загуби вследствие на неприбрана или компрометирана продукция.

Действащата нормативна уредба позволява на регистрираните безработни лица да работят по чл. 114а от Кодекса на труда, без да губят регистрацията си в дирекциите „Бюро по труда“. Законът за насърчаване на заетостта обаче не предвижда специализирана мярка, която да използва този режим като инструмент на активната политика по заетостта.

Предложеният законопроект запълва тази празнота чрез създаването на нов инструмент за насърчаване на трудовата активност, при който

публичната подкрепа се предоставя единствено при реално положен труд.

Вариант 0 – Без предприемане на законодателни действия

При липса на законодателна промяна ще продължи да се прилага действащият режим по чл. 114а от Кодекса на труда без създаването на специализирана насърчителна мярка по Закона за насърчаване на заетостта.

Не се очаква съществена промяна в мотивацията на регистрираните безработни лица за включване в краткотрайна сезонна заетост. Ще се запазят затрудненията при осигуряването на работна сила за дейностите по чл. 114а от Кодекса на труда и няма да бъде използван в пълна степен потенциалът на този режим като инструмент на активната политика по заетостта.

Вариант 1 – Приемане на законопроекта

С приемането на законопроекта се създава нова мярка за насърчаване на краткотрайната сезонна заетост, при която на регистрираните безработни лица се предоставя целева финансова подкрепа за действително отработени дни по трудови правоотношения по чл. 114а от Кодекса на труда.

Мярката предвижда еднократно включване на лицето за срок до 120 дни в рамките на календарната година, като участието се запазва и при възникване на нови трудови правоотношения по чл. 114а от Кодекса на труда.

Финансовата подкрепа е насочена изцяло към безработното лице и не представлява субсидия за работодателя или компенсация на трудово възнаграждение.

Очаква се мярката да допринесе за по-лесното набиране на работна сила за сезонните селскостопански дейности и да насърчи законната трудова заетост.

Предпочитан вариант

Предпочитан е Вариант 1, тъй като създава нов инструмент на

активната политика по заетостта, който едновременно стимулира регистрираните безработни лица да участват в трудова дейност и подпомага задоволяването на потребностите от работна сила в секторите с изразена сезонност.

2. Заинтересовани групи

Регистрирани безработни лица

Мярката създава допълнителен стимул за включване в краткотрайна сезонна заетост, повишава възможностите за получаване на доходи от труд и улеснява поддържането на активност на пазара на труда.

Работодатели, които осъществяват дейности по чл. 114а от Кодекса на труда

Очаква се подобряване на достъпа до работна сила за краткотрайни сезонни дейности в растениевъдството и намаляване на затрудненията при набирането на работници в периодите на повишена сезонна потребност.

Агенция по заетостта

Агенцията ще администрира новата мярка чрез съществуващите си структури и ще упражнява контрол върху предоставянето и изплащането на целевата финансова подкрепа.

Министерство на труда и социалната политика

Министерството ще определя ежегодно параметрите на мярката чрез Националния план за действие по заетостта и ще осигурява необходимата нормативна и организационна рамка за нейното прилагане.

3. Анализ на разходите и ползите

Разходи

Основният разход е свързан с предоставянето на целева финансова подкрепа на участниците в мярката. Конкретният размер на подкрепата ще се определя ежегодно с Националния план за действие по заетостта.

За целите на финансовата оценка е използвана условна прогнозна

стойност на целевата финансова подкрепа в размер на 7,50 евро за всеки действително отработен ден.

Консервативен сценарий

8 000 участници;

средно 30 действително отработени дни;

подкрепа 7,50 евро дневно.

Ориентировъчен годишен разход: 1,8 млн. евро.

Реалистичен сценарий

12 000 участници;

средно 40 действително отработени дни;

подкрепа 7,50 евро дневно.

Ориентировъчен годишен разход: 3,6 млн. евро.

Разширен сценарий

20 000 участници;

средно 50 действително отработени дни;

подкрепа 7,50 евро дневно.

Ориентировъчен годишен разход: 7,5 млн. евро.

Максимален теоретичен финансов ефект

При допускане, че всички участници използват максимално допустимия период от 120 дни:

8 000 участници – 7,2 млн. евро;

12 000 участници – 10,8 млн. евро;

20 000 участници – 18 млн. евро.

Този сценарий има аналитичен характер и не представлява прогнозна оценка за реалното бюджетно въздействие. Предвид сезонния характер на

дейностите реалните разходи се очаква да бъдат значително по-ниски.

Ползи

Очакваните положителни ефекти включват:

- подобряване на достъпа до работна сила за сезонните селскостопански дейности;
- увеличаване на участието на регистрирани безработни лица в законна трудова заетост;
- ограничаване на предпоставките за недекларирана заетост;
- повишаване на доходите на участниците;
- увеличаване на приходите от данъци и осигурителни вноски;
- по-ефективно използване на средствата за активна политика по заетостта.

Очакваните обществени и икономически ползи надхвърлят необходимите бюджетни разходи.

4. Административна тежест и въздействие върху нормативната уредба

Не се предвижда създаването на нови административни структури или нови административни режими. Изпълнението на мярката ще се осъществява чрез съществуващите структури на Агенцията по заетостта.

За работодателите не възникват нови административни задължения извън вече съществуващите по действащото законодателство.

Приемането на закона ще наложи изменения в Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта. Предвиждат се също изменения в Закона за данъците върху доходите на физическите лица и Закона за социалното подпомагане с оглед запазване на насърчителния характер на целевата финансова подкрепа.

5. Въздействие върху равнопоставеността и регионалното развитие

Мярката е достъпна за всички регистрирани безработни лица, които отговарят на законовите условия, без разграничение по пол, възраст,

етническа принадлежност, религия или социален статус.

Очаква се положително въздействие в райони с традиционно развитие на растениевъдството и по-високи нива на безработица, като се създадат допълнителни възможности за законна трудова заетост и използване на местния трудов потенциал.

Предлаганият законопроект създава целенасочен инструмент за активиране на регистрирани безработни лица чрез краткотрайна сезонна заетост по чл. 114а от Кодекса на труда. Мярката е насочена към работещото лице, подпомага задоволяването на сезонните потребности от работна сила в растениевъдството и може да бъде прилагана гъвкаво чрез ежегодното определяне на параметрите ѝ в Националния план за действие по заетостта.

ВНОСИТЕЛИ:

Илиана Жекова
Деница Савева
Мелба Каравитова,
Ганя Василева
Христина Родикова